

**Závazné stanovisko Odboru památkové péče Magistrátu města
Brna**

(příloha č. 6 výzvy k podání nabídek na veřejnou zakázku „FÚ pro
Jihomoravský kraj – oprava omítek“)

Číslo jednací
MMB/0364778/2014
Vaše číslo jednací

Naše spisová značka
OPP/MMB/0364778/2014/SZ/zs

Vyřizuje / tel., e-mail
Ing. arch. Radka Sznapková
542 172 115
sznapkova.radka@brno.cz

Brno dne
16.10.2014

FÚ pro Jihomoravský kraj, GFŘ – odd. hospodářské správy, Mgr. Ladislav Šustr,
nám. Svobody 4, 602 00 Brno

Z Á V A Z N Ě S T A N O V I S K O

Odbor památkové péče Magistrátu města Brna (OPP MMB), jako věcně a místně příslušný správní orgán podle §61 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích ve znění pozdějších předpisů a ustanovení §10 a 11 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů, po provedeném řízení podle §149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů na základě žádosti vlastníka nemovitosti tj. FÚ pro Jihomoravský kraj, GFŘ – odd. hospodářské správy, nám. Svobody 4, Brno, (IČ 72080043), zastoupený vedoucím Mgr. Ladislavem Šustrem a na základě jmenování Mgr. Ladislava Šustra vedoucím Oddělení hospodářské správy v Brně vlastníkem dotčené nemovitosti tj. Česká republika – Generální finanční ředitelství, Lazarská 15/7, Praha 1, (IČ 72080043), zastoupené generálním ředitelem Ing. Janem Knížkem č.j 34442/13/7000-13001-703991 ze dne 21.5.2013, doručené na OPP MMB dne 16.9.2014, tímto v souladu s ustanovením §14 odst. 1 zákona č.20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů

v y d á v á

ve věci: **nám. Svobody 4, č.pop. 98, p.p.č. 541, kú. Město Brno**

- *kulturní památka rejstř.č. 48107/7-7421, evidovaná ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb.*
- *Městská památková rezervace (MPR) Brno, ustanovená Vládním nařízením č. 54/1989 Sb.*

Oprava 4 váz na štítu atiky a oprava dvorní fasády – ohlášení prací

z á v a z n ě s t a n o v i s k o .

Udržovací práce v kulturní památce náměstí Svobody 4, zahrnující opravu a restaurování 4 váz na štítu atiky v uliční fasádě a opravu dvorní fasády, v rozsahu podle popisu prací v žádosti, fotodokumentace stávajícího stavu a Restaurátorského záměru, zpracovaného Přemyslem Blažíkem, Hraničky 2, Troubsko v září 2014, jsou ve smyslu §14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů

p ř í p u s t n é

a lze je realizovat při dodržení následujících podmínek, které zajistí vlastník, určených v souladu s §9 odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů, stanovených ve smyslu §14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči v platném znění:

1. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště (NPÚ ú.o.p.) v Brně bude informován o průběhu prací a bude mu umožněno provádění odborného památkového dohledu.
2. Budou se konat pravidelné kontrolní dny, na které bude zván OPP MMB a NPÚ ú.o.p. v Brně pro možnost sledování akce a pro upřesňování postupů a různých detailů, které nemohly být komplexně ošetřeny tímto vyjádřením a budou dány zápisy z kontrolního dne za účasti zástupců památkové péče.
3. Bude eliminován havarijní stav dekorativních prvků uliční fasády bezpečným zajištěním poškozených dekorativních prvků výzdoby atiky (vázy), tj. bude provedena demontáž prvků a zajištění atikového štítu tak, aby nedocházelo k zatékání do jeho konstrukce.
4. Po demontáži bude proveden průzkum stavu sejmutých prvků a to z hlediska stavu originálního materiálu, rozsahu poškození i sekundárních úprav. Na základě vyhodnocení průzkumu bude rozhodnuto o dalším postupu tj. způsobu restaurování originálu, či případné náhradě prvků za kopie, to v případě zjištění, že stav originálního materiálu je za hranicí životnosti.
5. Práce spojené s demontáží ale i zpětným osazením dekorativních architektonických prvků prováděny pod dohledem odborného pracovníka – kameníka, či restaurátora kamene, jenž má zkušenosti s demontáží a transferem uměleckořemeslných děl.
6. Práce budou v průběhu fotograficky dokumentovány, zejména detaily osazení, čepů apod.
7. Ve dvorní fasádě budou odstraněny pouze nesoudržné a druhotně provedené (tj. novodobé) omítkové vrstvy a nátěry doplněny omítkami materiálové skladby podle originálu včetně jeho struktury a barevnosti, a to v původním tvaru a modelaci včetně technologického provedení příslušných štukových detailů a plasticky či hladce utvářených ploch.
8. Obnova štukových detailů provedena na odborné řemeslné úrovni, přičemž technologie bude před realizací předložena k posouzení a protokolárnímu schválení zástupcům památkové péče.
9. Před realizací fasádního nátěru budou na fasádě vyneseny nejprve vzorky v požadovaných odstínech, které budou posouzeny a odsouhlaseny zástupci památkové péče. V případě předmětné památky lze akceptovat fasádní nátěr vápenný nebo silikátový, nikoli silikonový či akrylátový.

Odůvodnění .

Odbor památkové péče Magistrátu města Brna obdržel dne 16.9.2014 žádost FÚ pro Jihomoravský kraj, GFŘ – odd. hospodářské správy, nám. Svobody 4, Brno o vydání závazného stanoviska ve výše uvedené věci.

Objekt náměstí Svobody 4 je evidován ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstř. č. 48107/7-7421 a nachází se na území Městské památkové rezervace (MPR) Brno, ustanovené Vládním nařízením č. 54/1989 Sb. Jedná se o monumentální pozdně historizující palác s působivě komponovaným uličním průčelím, v němž se ve zdařilé syntéze bohatě uplatňuje celá škála slohů. Objekt představuje hodnotnou architektonickou památku brněnského historismu a současně významnou urbanistickou komponentu jádra městské památkové rezervace. z 1898-1900. Předmětem památkové ochrany je celý dům.

V souladu s ustanovením §14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů si OPP MMB vyžádal písemné vyjádření NPÚ ú.o.p. v Brně, jako odborné organizace státní památkové péče, které bylo vyhotoveno pod č.j. NPÚ-371/74616/2014/OPP-ZM dne 30.9.2014 a doručeno na OPP MMB dne 9.10.2014. NPÚ ú.o.p. v Brně sděluje, že *souhlasí s předloženým materiálem k zamýšlené opravě kamenných vaz atiky a s opravou dvorní fasády* a specifikuje podmínky, které OPP MMB zohlednil ve výrokové části tohoto závazného stanoviska.

OPP MMB konstatuje, že objekt je mohutný nárožní třípatrový objekt je uzavřené dispozice, křídla soustředěná kolem dvou nádvoří. Průčelí jsou eklektická, čerpají z různých slohových inspirací od florentské renesance přes manýrismus k baroku. Uliční průčelí je do náměstí Svobody pětiosé, do prostoru Rašínovy ulice dvanáctiosé, 1 osa je na zkoseném nároží. Hlavní průčelí náměstí Svobody má v přízemí prolomen novodobě upravený bosovaný půlkruhově zaklenutý portál, po jeho stranách se nachází půlkruhově zaklenuté arkády, před něž je předsazena novodobá konstrukce výkladců. Patra dělená nad přízemím a 2.patrem kordonovými římsami člení pásová rustika. 1. a 2.patru spíná vysoký řád toskánských pilastrů s dekorativními prvky, v jejich pokračování rytmičují průčelí v 3. patře pilastry s čabrákovými hlavicemi. Okenní otvory jsou sdružené po dvou ve společné šambráně, v 1.patře půlkruhově zaklenuté, v 2.patře zaklenuté segmentově a v 3. patře pravoúhlé. Jednoduché bosované šambrány v 1. a 2. patře doplňují v 3.patře rovné úseky vyložené profilované návojové římsy, na nichž spočívají konvexně-konkávě tvarované rozeklané frontony s volutami a akroterii. Průčelí do ulice Rašínovy je řešeno obdobně, pouze v 1.-3.patře člení průčelí mírně vystupující rizality vymezené pilastry. Uliční průčelí jsou završena vyloženou profilovanou korunní římsou nesoucí na hlavním jižním průčelí atiku se štítem s volutovými křídly. Plocha štítu završeného na spodní straně trojúhelníkovým frontonem je členěna segmentově zaklenutou vpadlinou, do níž je umístěn vysoký reliéf rokajové kartuše s aliančním znakem s orlicemi nesené dvojicí andálků. Štít i atika jsou zdobeny dekorativními vazami s vysokými kuželovitými víky, čučky a dvojicí antikizujících ženských plastik. Na bočním průčelí do ulice Rašínovy jsou nad rizality umístěny segmentově završené štítové nástavce zdobené čučky. Z valbových střech vyrůstají za štíty vysoké dvoustupňové střechy francouzského typu. Dvorní průčelí jsou klasicistně střídma, členěná pásovou rustikou, pravoúhlé okenní otvory jsou v 1.patře rámovány půlkruhově zaklenutými bosovanými šambránami vymežujícími nad okny plochy suprafenester lunetového tvaru vyplněné reliéfními mušlemi. Hlavní jižní křídlo je

příčně trojtraktové s bohatě pojednaným středním sloupovým vestibulem - vchodem opatřeným tepanou mříží je možno vstoupit do vestibulu s mramorovými sloupy a částečně zlacenými štuky. Tytéž prvky se opakují na schodišti s velmi zajímavým litinovým zábradlím, v jehož vrcholu spatřujeme iluzivní nástropní malbu a dvě zlacené lampy v původním tvarosloví. Dům je po celkové rekonstrukci ve výborném stavu. Byla provedena nová fasáda na průčelí i v nádvoří, kde jsou zachovány štukové suprafenestry. Interiér je domu taktéž nově opraven se zřetelem k restaurování prvků původní výzdoby, hlavně ve vestibulu, hale pod schodištěm a na schodišti samotném. Adaptace dalších interiérových prostor pro potřebu finančního ředitelství provedena citlivě.

Z předloženého Restaurátorského záměru plyne, že cit.: „*Je nutno co nejrychleji sejmout všechny čtyři vázy z atiky. Byť předpokládám stav hmot kamene jako dožilý, budou po sejmutí provedeny sondy do maltových vrstev a bude zvážena možnost restaurování váz a to formou odstranění neprodyšných vrstev, konsolidace kamene a následného doplnění hmot minerálním tmelem. Jako pravděpodobnější možnost se jeví nahrazení dožilého originálu kopií a to buď výduskem do formy sejmuté z „originálu“, nebo výrobou nové vázy z kamene. V rámci zásahu na vázách bude očištěn degradovaný povrch římsy tympanonu, bude provedena konsolidace kamene organokřemičitanem a budou vyčištěny a následně znovu vyplněny spáry tympanonu a obnoven nátěr. Vzhledem k nutnosti rychlé reakce k eliminaci nebezpečí odpadávání kamenných částí budou vázy sejmuty horolezeckým způsobem nebo plošinou. Další postup vyplyne ze stavu sejmutých prvků. Stav váz je havarijní. Obě spodní vázy měly odlomený vrchol dřívku (jedna část zůstala zachycena v okapovém korytu, druhá byla sejmuta při prohlídce). Z toho lze usuzovat, že obě vázy jsou na konci své existence. Vzhledem k pohledu na výše položenou vázu lze usuzovat, že hmota kamene je dožilá a prakticky drží pohromadě vrstvou neprodyšné maltoviny, navíc ještě atakované mechy a lišejníky. Navíc je možno předpokládat, že původní tvary jsou doplněním hmot maltovinou (předpokládáme silně cementovou) v detailech zkomoleny. Kamenné vázy jsou v stavu, kdy je jen otázkou času, kdy se odlomí další části a ohrozí chodce na náměstí. Bohužel nebylo možno provést zcela detailní rozbor stavu, neboť kamenné. Dále je nutno upozornit i na stav římsy tympanonu, kde evidentně dochází k protékání spár a následné degradaci hmoty kamene.*

OPP MMB v souladu s odborným vyjádřením NPÚ ú.o.p. v Brně konstatuje, že předpokladem pro stanovení metody restaurování je poznání předmětu ochrany a stavu díla. K získání potřebných informací je nutný přiměřený průzkum, a to adekvátními metodami s využitím soudobých technických možností, který bude zaměřen na zhodnocení stavu originálního materiálu a vyhodnocení sekundárních oprav a to z hlediska technologické vhodnosti i uměleckořemeslné úrovně provedených oprav. Práce je nutno provádět za dohledu odborného pracovníka, či restaurátora kamene vzhledem k tomu, že práce se vymykají stavební obnově a je nutná záruka odborného provedení těchto prací a tím eliminace poškození dekorativní výzdoby fasády objektu.

Z obsahu odborného vyjádření NPÚ ú.o.p. v Brně a ze skutečností známých mu z jeho úřední činnosti dospěl OPP MMB k závěru, že oprava a restaurování 4 váz na štítu atiky v uliční fasádě a oprava dvorní fasády, je z hlediska zájmů sledovaných orgány státní památkové péče přípustné za předpokladu plného respektování všech podmínek tohoto závazného stanoviska, za kterých lze práce připravovat a provést a které jsou stanoveny ve smyslu zachování architektonických hodnot kulturní památky na území MPR Brno.

Toto závazné stanovisko je podkladem pro rozhodnutí příslušného stavebního úřadu v řízení dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) ve znění současně platných předpisů.

P o u ě n í .

Toto závazné stanovisko OPP MMB je ve smyslu §149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu úkonem, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí příslušného stavebního úřadu.

Nejedná se o samostatné správní rozhodnutí a proto se proti němu nelze odvolat. Námitky je možné uplatnit prostřednictvím odvolání proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu v této věci.

O t i s k r a z í t k a

Ing. arch. Martin Zedníček
vedoucí Odboru památkové péče MMB

Počet listů: 3

Dále obdrží:

- spis

Na vědomí:

- NPÚ ú.o.p. v Brně, nám. Svobody 8, 601 54 Brno